

نباید درسوگواری نابودی علم گزینشی عمل کرد

«فرهنگستان» درگفت‌وگو با
استادان وضعیت برگزاری مرحلهٔ دوم
آزمون دکتری را بررسی کرد

پیشنهاد استفاده از هوش مصنوعی درسنجش داوطلبان

۱۰ فناوری برترنوظهور در سال ۲۰۲۵

«فرهنگستان» براساس
گزارش مجمع جهانی اقتصاد بررسی کرد

چه خبر از دانشگاه

یادداشت رئیس دانشگاه آزاد واحد بین الملل فرشتگان در مجلهٔ نیچر

نباید درسوگواری نابودی علم گزینشی عمل کرد

در دو مقاله و یادداشت به این واقعۀ پرداخته است. این مجله سوم جولای مقاله‌ای به قلم آلون چن، رئیس مؤسسه وایزمن منتشر کرد؛ مجموعه‌ای که به‌واسطه نقش گسترده‌اش در حوزه نظامی و کمک به ارتش اسرائیل، هدف موشک‌های ایران قرار گرفت. آلون چن در مقاله خود، از چگونگی بازسازی مؤسسه و ۵۰ آزمایشگاهی که تخریب شدند، می‌نویسد: حمله به آن را «هدف قرار دادن علم اسرائیل» عنوان کرده و از ارزش علم سخن گفته است! علی مقداری، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل فرشتگان و استاد بازنشستۀ دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه صنعتی شریف، در مکاتباتی با این مجله، بر ضرورت حفظ حرمت علم بدون نگاه گزینشی تأکید کرده است. یادداشت این استاد دانشگاه، ۱۴ جولای در وبسایت این مجله منتشر شده است.

او در این یادداشت، که پس از مطالعه مقاله رئیس مؤسسه وایزمن به نگارش درآمده، نوشت: «علم ایران نیز گرفتار ویرانی‌های مشابهی شده است. در تاریخ ۱۳ ژوئن، چندین دانشمند ایرانی ترور شدند؛ از جمله محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در تهران، به همراه همسرش، مرگان قراویری، ترور شدند. در شهر آستانه اشرفیه، دانشمند ایرانی، محمدرضا صدیقی صابر، به همراه خانواده‌اش کشته شد؛ در حمله‌ای که اسرائیل مسئولیت آن را بر عهده گرفت. همچنین مراکز تحقیقاتی نیز تخریب شده‌اند.» او در ادامه، با بیان اینکه این وقایع ورودی‌ها در محافل علمی بازتاب چندانی نیافته‌اند، نوشت: «این خسارت‌ها واقعی‌اند و اثراتشان پایدار خواهد ماند. ما نمی‌توانیم به‌صورت گزینشی برای نابودی علم سوگواری کنیم. اگر به راستی می‌خواهیم حرمت پژوهش علمی را پاس بداریم، باید با اندوه، خشم و مطالبه برای صلح، از دانش و دانشمند دفاع کنیم؛ چه آزمایشگاه‌ها درخورت باشند، چه در تهران، غزه یا بیروت.»

مقداری در یادداشت خود تأکید کرد: «هدف قرار دادن مراکز علمی یا ترور دانشمندان به بهانه‌های سیاسی یا نظامی، رویه‌ای خطرناک ایجاد می‌کند که در صورت عادی‌سازی، پیشرفت جهانی را تضعیف خواهد کرد.» رئیس دانشگاه آزاد واحد بین الملل فرشتگان معتقد است جامعه علمی باید فضای دانشگاه و پژوهش را به‌عنوان مکان‌هایی برای کنجکاوی، مبدلی و همکاری به رسمیت بشناسد و متحذانه در دفاع از امنیت همه دانشمندان، در هر کجای جهان، بایستد.

سحرگاه بیست‌وسوم خردادماه، رژیم صهیونیستی به خاک ایران اسلامی حمله کرد؛ تجاوزی که ۱۲ روز به طول انجامید و در نخستین ساعات آن، شماری از دانشمندان و چهره‌های علمی کشور در کنار فرماندهان نظامی و مردم بی‌دفاع هدف قرار گرفتند و به شهادت رسیدند. دکتر محمد مهدی طهرانچی، استاد تمام فیزیک، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی و رئیس فقید دانشگاه آزاد اسلامی، یکی از همین چهره‌های شاخص علمی بود که به همراه همسرش، شهید شهادت را نوشید. عبدالحمید مینوچهر، احمد رضا ذوالفقاری، فریدون عباسی و سید امیرحسین فقهی، دیگر اساتید دانشگاه شهید بهشتی هستند که در نخستین حملات اسرائیل به فیض شهادت نائل آمدند.

فهرست نخبگان علمی مورد سوء قصد رژیم صهیونیستی در ایران، نه از این تاریخ آغاز شده و نه به این تاریخ محدود می‌شود. پیش از این حمله، مسعود علی محمدی، مجید شهریاری و محسن فخری‌زاده از سال ۱۳۸۸ تاکنون به‌شیوه‌هایی دیگر، برای ایجاد حوزۀ فیزیکی نیز به‌صورت مستقیم هدف در خاک ایران، هدف قرار گرفتند. در روز نخست و البته در ادامه جنگ تحمیلی ۱۲روزه نیز چهره‌های دیگری به فهرست شهدای علمی کشور اضافه شدند. مجید تجن جباری، متخصص هوش مصنوعی، اکبر مطلبی‌زاده، علی بکایی کریمی، منصور عسگری، سعید برجی، سیدمصطفی ساداتی و سلیمان سلیمانی از اساتید و چهره‌های شاخص حوزۀ فیزیکی نیز به‌صورت مستقیم هدف حمله قرار گرفتند و به شهادت رسیدند. در آخرین گام این جنایت، محمدرضا صدیقی صابر، یکی دیگر از نخبگان علمی کشور، در حمله‌ای وحشیانه به آستانه اشرفیه، در کنار ۱۲ تن از اعضای خانواده خود به شهادت رسید.

این مرور، صرفاً محدود به اساتید دانشگاهی صورت گرفته است، اما فهرست شهدای دانشگاه، ردیف‌های متعدد دیگری دارد که باید در جای خود به آن پرداخته شود. کمتر نهاد و مجموعه بین‌المللی در دنیای علم، این تجاوز آشکار به شخصیت‌های علمی ایرانی را مورد سرزنش قرار داده و محکوم کرده‌اند. نیچر، یکی از مجلات شناخته‌شده علمی جهان، تاکنون

قضایی، و دانشگاهیان، در راستای تحلیل حقوقی جنایات اخیر رژیم صهیونیستی و دفاع از حقوق ملت ایران تشکیل شد.

پیام‌تنفی، رئیس دانشگاه آزاد استان اصفهان، در ابتدای این نشست ضمن خیرمقدم به مهمانان و تشکر از برگزارکنندگان، این رویداد را گامی مهم در راستای سلسله همایش‌های تخصصی برای بررسی ابعاد حقوقی تجاوزهای رژیم صهیونیستی توصیف کرد. وی با اشاره به حوادث درناک اخیر، از جمله تحمیل جنگ به ایران و قتل هدفمند دانشمندان کشور، اظهار داشت: «این رژیم به هیچ قانون و قاعده بین‌المللی پایبند نیست. قتل دانشمندی که صرفاً به فعالیت‌های علمی و دانشگاهی مشغول بودند، ازجمله رئیس دانشگاه آزاد اسلامی که متولی بزرگ‌ترین دانشگاه حضوری جهان بود، تجاوزی آشکار به ساخت علم، دانشگاه، و آزادی فعالیت‌های علمی است.» نجفی این اقدامات را مصداق (قانون جنگل) دانست و افزود: «اگر هر کشوری به خود اجازه دهد که به بهانه علم پسند فعالیت علمی یک فرد، او را به همراه خانواده‌اش در منزلش به قتل برساند، هیچ استاد دانشگاهی در هیچ نقطه‌ای جهان امنیت نخواهد داشت. این موضوع جایگاه ویژه حقوق بین‌الملل را برجسته می‌کند.» وی با اشاره به اینکه برخی از این دانشمندان به دلیل انتشار مقالات علمی در ژورنال‌های معتبر بین‌المللی هدف قرار گرفته‌اند، این اقدامات را نقض آشکار آزادی علمی خواند و گفت: «ما ایمیل‌هایی به برخی دانشگاه‌های دنیا ارسال کرده‌ایم تا این موضوع را مطرح کنیم که اگر این روند ادامه یابد، جریان آزاد علمی در جهان به خطر خواهد افتاد. هیچ کس نباید به بهانه عدم همسویی با منافع بین‌المللی، این موضوع را به حجت بیشتری دنبال شود. قوه قضائیه باید به پشتیبانی علمی دانشگاه‌ها نیز وارد و مابعدعنوان جامعه دانشگاهی می‌توانیم در این زمینه نقش آفرینی کنیم.» وی همچنین به بیداری دانشگاه‌های جهان در قبال این گونه اقدامات اشاره کرد و افزود: «بخش‌های دانشگاهی در اروپا و آمریکا ازجمله فعال‌ترین گروه‌هایی بودند که در برابر جنایات اخیر واکنش نشان دادند. تبادل نظر با این مراکز علمی برای ایجاد شرایط مطلوب‌تر برای فعالیت‌های علمی ضروری است.»

رئیس دانشگاه آزاد استان اصفهان با تأکید بر ضرورت پیگیری حقوقی این جنایات، اظهار داشت: «اگر در حوزه داخلی چنین جنایتی رخ دهد، پرونده قضایی تشکیل و پیگیری می‌شود، اما در عرصه بین‌المللی، این موضوع باید با جدیت بیشتری دنبال شود. قوه قضائیه مایه پشتیبانی علمی دانشگاه‌ها نیز دارد و مابعدعنوان جامعه دانشگاهی می‌توانیم در این زمینه نقش آفرینی کنیم.» وی همچنین به بیداری دانشگاه‌های جهان در قبال این گونه اقدامات اشاره کرد و افزود: «بخش‌های دانشگاهی در اروپا و آمریکا ازجمله فعال‌ترین گروه‌هایی بودند که در برابر جنایات اخیر واکنش نشان دادند. تبادل نظر با این مراکز علمی برای ایجاد شرایط مطلوب‌تر برای فعالیت‌های علمی ضروری است.»

نجفی بایان اینکه رژیم صهیونیستی بایهانه‌هایی مانند فعالیت‌های هسته‌ای یا رسانه‌ای، دست به جنایت علیه دانشمندان و فعالان علمی می‌زند، هشدار داد: «اگر این روند ادامه یابد، ممکن است هر کشوری به بهانه‌ای مانند تحقیقات در حوزه آب‌های مرزی یا هر موضوع علمی دیگر، اقدام به حذف فیزیکی پژوهشگران کند. این یعنی هیچ‌کس در جهان امنیت نخواهد داشت و آزادی تحقیق و پژوهش به خطر خواهد افتاد.»

وی در پایان این نشست را فتح بابی برای برگزاری همایش‌های مستمر در دانشگاه‌ها دانست و ابراز امیدواری کرد که این اقدامات به احقاق حقوق ملت ایران، دفاع از آزادی فعالیت‌های علمی، و محکومیت جنایات رژیم صهیونیستی در مجامع بین‌المللی منجر شود. نجفی تأکید کرد: «ما باید با همکاری قوه قضائیه و دانشگاه‌های جهان، از حقوق کشورمان و آزادی علمی دفاع کنیم تا دنیا بداند حقانیت با ملت ایران است.» به گزارش ایسکانیوز، این نشست با حضور دانشجویان رشته حقوق و اساتید دانشگاهی برگزار شد و به‌عنوان اولین گام در راستای تحلیل حقوقی جنایات رژیم صهیونیستی، مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت.

جهت‌گیری دانشگاه آزاد برای توسعه رشته‌های مهندسی متناسب با نیازها

معصومه میرزایی، مدیرکل آمایش دانشگاه آزاد اسلامی، در گفت‌وگو با آنا به تشریح برنامه‌های این دانشگاه در حوزه آموزش و آمایش رشته‌ها گفت: «هدف اصلی ما در حوزه آموزش، ارتقای کیفیت آموزش، بهبود وضعیت هیئت‌علمی، مدیریت دقیق کمیت پذیرش دانشجو و همزمان توجه به شاخص‌های اجتماعی همچون ایجاد اشتغال و

حرکت به سمت رشته‌های پویا و پایدار است. در همین راستا، وضعیت کارنامه‌ای استان‌ها به‌صورت منظم به آن‌ها اعلام می‌شود تا بتوانند نقاط هشداردهنده و نیازمند بازنگری را شناسایی و برای رفع آن‌ها در سال‌های آینده اقدام کنند.»

وی با تأکید بر اینکه طبق رشتنه‌های تحصیلی با وضعیت اشتغال و تولید ناخالص داخلی (GDP) مناطق از سیاست‌های محوری دانشگاه آزاد است، افزود: «این کار به‌صورت هدفمند انجام می‌شود و حذف یا توسعه رشته‌ها بر اساس نیازهای واقعی منطقه و ظرفیت‌های اشتغال آن صورت می‌گیرد.»

میرزایی با اشاره به موفقیت دانشگاه آزاد در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی اظهار داشت: «یکی از بهترین نمونه‌های موفق آمایش رشته‌ای در دانشگاه آزاد مربوط به کشاورزی و منابع طبیعی بود. در برخی واحدهای دانشگاهی، تعداد دانشجویان این حوزه به‌شدت کاهش یافته بود، اما با برنامه‌ریزی، ایجاد بستر مناسب و جهت‌گیری علمی رؤسای واحدها و استان‌ها به سمت احیای کشاورزی علم‌محور، توانستیم دوباره دانشجویان را جذب کنیم. دانشگاه آزاد در حوزه کشاورزی از زیرساخت‌ها و منابع علمی قابل توجهی برخوردار است و همین ترکیب ظرفیت‌ها، زمینه‌رشد دوباره این رشته‌ها را فراهم کرده است.»

مدیرکل آمایش دانشگاه آزاد همچنین به برنامه‌های این دانشگاه برای توسعه رشته‌های فنی و مهندسی اشاره کرد و گفت: «با توجه به ساختار اصلی اقتصاد کشور که بر کشاورزی، صنعت و معدن استوار است، پیش‌بینی می‌کنیم بتوانیم برنامه مؤثری برای توسعه رشته‌های فنی و مهندسی تدوین و اجرا کنیم. البته در حوزه علوم انسانی، علوم اجتماعی و فرهنگی نیز دانشگاه آزاد نقش اثرگذار دارد، اما در حال حاضر سهم این حوزه‌ها در ترکیب رشته‌های دانشگاه آزاد بسیار بالا و بیش از نیاز واقعی کشور است. هدف ما این است که سهم علوم انسانی را به‌صورت واقعی پیمانه‌هایت کنیم و در مقابل، رشته‌های کشاورزی، علوم تجربی و فنی و مهندسی را متناسب با اقتضانات هر منطقه و نیازهای واقعی بازار کار تقویت و به جایگاه اصلی خود برسانیم.»

همکاری سرای نوآوری رباتیک واحد یزد با چادرملو

محمدرضا جانب‌زاده، رئیس سرای نوآوری رباتیک و اتوماسیون صنعتی دانشگاه آزاد یزد اظهار کرد: «به‌حیال‌الله سرای نوآوری رباتیک و اتوماسیون صنعتی در راستای مأموریت خود در قالب عقد قرار داد با مجتمع صنعتی چادرملو پروژه‌ای در عرصه و عیب‌اندازی ربات نمونه‌گیر کوره قوس الکتریکی را در دانشگاه آزاد یزد آغاز کرده است.»

جانب‌زاده با اشاره به پتانسیل موجود در انجمن علمی رباتیک واحد یزد افزود: «تیم اجرایی این پروژه به‌شکل از دانشجویان و فارغ التحصیلان عضو انجمن علمی رباتیک واحد یزد بوده و امیدواریم این همکاری، سرآغازی برای همکاری‌های گسترده‌تر با صنایع بزرگ کشور باشد.»

استاد مشاور انجمن علمی رباتیک دانشگاه آزاد یزد تأکید کرد: «ما موریت اصلی سرای نوآوری، تبدیل دانش به فناوری و تجاری‌سازی تحقیقات دانشگاهی است و این پروژه صنعتی گامی مهم در جهت تحقق این هدف محسوب می‌شود.»

جانب‌زاده ادامه داد: «این موفقیت، نو بدبش همکاری‌های آینده بین دانشگاه آزاد یزد و صنایع بزرگ کشور در حوزه رباتیک و اتوماسیون صنعتی است.»